

În domeniul stilisticii, o contribuție originală și interesantă aduce prof. Jan Mukařovský. Analizând un bogat material din literatura cehă modernă, autorul definește *Apariția stilului individual al scriitorului, rolul lui în evoluția literaturii și limbii literare* (p. 277—285). Concluziile formulate de Mukařovský au un caracter general valabil, deși exemplificarea se face pe versuri din poezia cehă. De *Problematica fundamentală a stilisticii* se ocupă Karel Hausenblas (p. 287—293). Pornind de la ideea că stilul literar e în esență un «principiu de organizare», autorul trece la stabilirea tipurilor de stil după autori, școli, curente, generații, genuri etc. Milan Jelínek scrie despre *Varietatea stilurilor funcționale în proza artistică contemporană a popoarelor slave* (p. 295—302), ilustrându-și tezele teoretice cu exemple din literatura de după ultimul război mondial.

Cunoscut prin cercetările sale asupra versului din creația folclorică a popoarelor slave, Karel Horálek publică un scurt referat *În legătură cu problema raportului dintre versul folcloric și cel literar* (p. 303—306). Autorul constată că în timp ce versul folcloric e cîntat și organizat prin procedee specifice muzicale, celălalt se construiește și se stilizează cu ajutorul mijloacelor lingvistice. Odată stabilită această distincție, Horálek adîncește problema paralel, pe două planuri, folcloric și literar, din punct de vedere prozodic, al ritmului, rimei, silabei, tonurilor, accentului etc. *Despre importanța versului* se intitulează comunicarea lui Miroslav Červenka (p. 307—317) care, legînd acțiunea estetică a versului de rolul acestuia în opera poetică, încearcă să dea soluții pentru ambele probleme. Ultimul referat din sfera problemelor stilistice se datorește lui Bohuslav Jlek și poartă un titlu pretențios — *Condiționarea ideologică și estetică a vitalității operei poetice în traduceri literare interslave* (p. 319—322). În general, autorul leagă pătrunderea traducerilor dintr-o literatură slavă în sfera alteia de anumite momente politice, care favorizează creșterea interesului față de anumite opere literare.

Din această succintă expunere se poate vedea noutatea și varietatea temelor de istorie literară, teorie literară și stilistică, cu care slaviștii cehi și slovaci s-au prezentat la cel de-al V-lea Congres internațional al slaviștilor.

TR. IONESCU—NIȘCOV

Dintre referatele și comunicările consacrate problematicii limbilor slave literare, îndeosebi problemelor referitoare la apariția și dezvoltarea limbilor slave literare, se impune în primul rînd referatul academicianului Bohuslav Havránek, *Srovnávací studium struktury spisovných jazyků slovanských* (Studiul comparat al structurii limbilor literare slave, p. 5—10), cu un caracter general și metodologic.

Întrucît este greu să se delimiteze granițele fenomenelor aparținînd limbii literare de cele ale limbii neliterare, precum și cele dintre stilurile aceleiași limbi literare, B. Havránek recomandă, pe de o parte, studiul comparat al gradului de cristalizare al limbii literare în general, față de limba neliterară, precum și al gradului de cristalizare al diferitelor stiluri; pe de altă parte, studiul mijloacelor de realizare concretă a gradului respectiv de cristalizare al limbii literare și al stilurilor ei. Vorbînd despre cristalizarea limbii literare — se arată în continuare — trebuie să fie cercetat în profunzime raportul dintre limba curentă, vorbită și cea literară. Această relație poate arăta o diferențiere mai mare între limba literară cehă, de ex., și cea vorbită sau o deosebire mică între limba sîrbă literară și cea vorbită, în parte, între slovacă literară și cea vorbită.

Autorul fixează ca focare ale limbilor slave literare o limbă de cultură comună tuturor limbilor literare slave, respectiv *slavona* și *ceha veche* în sec. XIV—XV, iar mai tîrziu polona și rusa, pentru ca, în epoca actuală, acest rol să-l preia limba rusă ca mijloc principal de comunicare internațională, folosit atît de popoarele slave cît și, în parte, de cele neslave.

Deosebit de interesant este și referatul lui Alois Jedlička, *K úloze umělecké literatury ve vývoji spisovných jazyků slovanských* (Rolul literaturii artistice în dezvoltarea limbilor slave literare, p. 31—41), în care se subliniază rolul de intermediar al limbii literaturii artistice în procesul valorificării și extinderii unor forme ale limbii vorbite asupra normelor limbii literare, precum și în procesul așa-numitei democratizări a limbii literare. E subliniat rolul pe care-l are limba literaturii artistice în pătrunderea unor dialectisme și regionalisme în limbile literare într-o epocă mai nouă. Semnalînd unele deosebiri între limbile cu o îndelungată tradiție literară și limbile literare noi, formate în sec. al XIX-lea, autorul compară, în acest sens, limba cehă literară cu limba slovacă în unele probleme de topică (ca de ex., poziția cuvintelor enclitice în propozițiune), ajungînd la concluzia că în limba slovacă literară, socotită drept limba literară nouă, elementele limbii vorbite sînt mai numeroase. În ultimul timp — arată în continuare autorul referatului — rolul limbii literaturii artistice scade, proporțional, crescînd în schimb influența stilului publicistic.